

RADA
PRO ROZHLASOVÉ A TELEVIZNÍ
VYSÍLÁNÍ

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

Škrétkova 44/6, 120 00 Praha 2

Tel.: + 420 274 813 830 / Fax: + 420 274 810 885

www.rrtv.cz

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
volební výbor
Sněmovní 4
11826 Praha 1
Česká republika

Sp. zn./Ident.: 0481(2013)

Č.j.: BUR/719/2014

Zasedání Rady č. 3 - 2014 / poř.č.: 49

Vážení,

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen „Rada“) si dovoluje obrátit se na Vás tímto informativním dopisem ve věci povinnosti provozovatelů televizního vysílání zpřístupňovat vysílání osobám se zrakovým a sluchovým postižením.

Před několika měsíci se Rada zabývala otázkou výkladu § 32 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., resp. tím, zda lze respektovat naplňování povinností dle tohoto ustanovení na jediném programu provozovatele vysílání, či zda je provozovatel povinen plynoucí povinnosti plnit na každém ze svých programů.

Toto zákonné ustanovení zní:

Provozovatel celoplošného televizního vysílání s licenci je povinen opatřit alespoň 15 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky pro osoby se sluchovým postižením a alespoň 2 % vysílaných pořadů zpřístupnit pro osoby se zrakovým postižením. Provozovatel celoplošného televizního vysílání ze zákona je povinen opatřit alespoň 70 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň 2 % vysílaných pořadů vyrobit v českém znakovém jazyce nebo simultánně tlumočit do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením a dále je povinen zpřístupnit alespoň 10 % vysílaných pořadů pro osoby se zrakovým postižením.

Až do loňského roku existovala mezi Radou a provozovatelem vysílání shoda o tom, že uvedená zákonná povinnost se vztahuje ke každému jednotlivému programu provozovatele.

Vloni v létě se ovšem na Radu obrátil provozovatel vysílání CET 21 spol. s r.o. v následující záležitosti:

(...) v souvislosti s rozšířením počtu celoplošných pozemně šířených programů provozovaných společností CET 21 bude v souladu se Zákonem společnost CET 21 zpřístupňovat určité procento pořadů pro osoby se sluchovým či zrakovým postižením souhrnně za všechny celoplošné pozemně šířené programy. Podíl zpřístupněných pořadů tak nebude rovnoměrně rozložen mezi všechny celoplošné pozemně šířené programy CET 21, nýbrž vyšší procento zpřístupněných pořadů předpokládáme na programech, které mají vyšší sledovanost a obecně jsou tak sledovány i vyšším počtem osob se sluchovým či zrakovým postižením. U některých programů CET 21 tak bude procento zpřístupněných pořadů nižší než 15% pro sluchově postižené, resp. 2% pro zrakově postižené. Současně však u jiných celoplošných pozemně šířených programů CET 21 bude podíl zpřístupněných pořadů vyšší. Dle právního názoru společnosti CET 21 je takový postup v souladu s příslušnými ustanoveními Zákona a společnost CET 21 je zcela přesvědčena, že takový postup je v zájmu osob se sluchovým či zrakovým postižením, neboť CET 21 tak bude moci pro tyto osoby zpřístupnit takové pořady, které se těší většímu zájmu diváků na úkor jiných pořadů na programech, které se těší menšímu zájmu diváků.

CET 21 spol. s r.o. dále požádala Radu o sdělení případných výhrad k takovému zamýšlenému postupu.

Rada si proto v dané věci nechala od svého Úřadu zpracovat právní rozbor, který konstatoval, že dosud vždy bylo naplňování uvedené povinnosti vztahováno ke každému jednotlivému programu provozovatele, a to jak ze strany Rady, tak samotných provozovatelů, je ovšem pravdou, že zákonné ustanovení nabízí i jiný možný výklad, když hovoří o povinnosti provozovatele opatřit titulky vysílané pořady. Provozovatel by zákonnou povinností teoreticky mohl naplňovat nejen v rámci každého jednoho programu, ale v rámci svého vysílání jako celku – tedy v rámci všech svých programů. Pak by samozřejmě mohlo dojít k situaci, že by na některém programu nebylo dosaženo zákonné kvóty pro zpřístupnění pořady, ale na jiném programu by tato kvóta byla překročena. V přepočtu na celek (tedy odvysílané pořady na všech programech) by požadavky zákona naplněny byly.

Rozbor zároveň upozornil na hlavní riziko, které by nový přístup měl, a to, že osobám se sluchovým a zrakovým postižením nebudou zpřístupňovány pořady na tematických programech, které obecně dosahují nižší sledovanosti.

Rada rozhodla, ještě před tím, než zaujme stanovisko v této věci, požádat o názor na danou problematiku

- Asociaci organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel (ASNEP) a
- Sjednocenou organizaci nevidomých a slabozrakých ČR (SONS ČR)

jako organizace zastupující zájmy komunity osob se sluchovým a zrakovým postižením, tedy osob, na jejichž potřeby zmíněná zákonná povinnost pamatuje, a také o stanovisko

- Ministerstvo kultury ČR.

Souhrnně lze uvést, že jak ASNEP tak SONS ČR uvedly zcela jednoznačně, že navrhovaný postup není v souladu se zájmy skupin osob se zrakovým a sluchovým postižením, jež zastupují.

Ministerstvo kultury ČR pak vyjádřilo názor, že licence k provozování televizního vysílání je vždy vázána na konkrétní program a provozovatel je proto povinen při vysílání tohoto jednoho konkrétního programu dodržovat všechna zákonná ustanovení, která se ho týkají, tedy i příslušný procentuální podíl zpřístupňování vysílání osobám se zdravotním postižením. Na věci nic nemění, pokud konkrétní právnická nebo fyzická osoba provozuje více než jeden televizní program.

Vyjádření oslovených subjektů:

I. Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel (ASNEP)

ASNEP prostřednictvím Mgr. Věry Strnadové, předsedkyně komise pro skryté titulky, uvedla, že v posledních letech vznikla řada nových vysílacích programů, z nichž každý má určité specifické zaměření a je tedy zacílena na jinou zájmovou skupinu. Diváci se sluchovým postižením si často stěžují, že na většině těchto programů titulky nejsou buď vůbec (např. dokumentární Prima ZOOM), nebo jen velmi sporadicky. Ovšem **stejně jako slyšící lidé, tak i lidé se sluchovým postižením mají různé zájmy a preference, a podle toho si také chtějí sami vybírat příslušný televizní program. Z tohoto hlediska je nutné dodržovat plnění zákonné povinnosti zpřístupňování vysílaných pořadů pro osoby se sluchovým postižením na všech programových okruzích rovnoměrně.**

ASNEP zásadně nesouhlasí s tím, aby se pro osoby se sluchovým postižením jakkoli zužovala nabídka žánrové a programové rozmanitosti a je přesvědčena, že tento krok by znamenal, že by jedna skupina diváků měla k vysílání jiný přístup než většinová populace, čímž by se naplnila skutková podstata přímé diskriminace z důvodu zdravotního postižení ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací.

II. Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS ČR)

Mgr. Luboš Zajíc z Právního oddělení SONS uvedl, že v případě připuštění navrhovaného právního výkladu by se výrazně zhoršila možnost kontroly plnění zákonem stanovené povinnosti. **Divácká sledovanost jednotlivých pořadů by neměla být při zpřístupňování vysílaných pořadů pro osoby se zrakovým postižením jediným kritériem. Měly by být zohledněny zájmy cílové skupiny, v jejíž prospěch byla zákonná povinnost zpřístupňování televizních pořadů ustanovena.** Stejně tak není vhodné, aby kritéria pro stanovování poměru zpřístupněných pořadů na jednotlivých celoplošných programech určoval sám provozovatel televizního vysílání, tedy subjekt, na který tato zákonná povinnost dopadá.

SONS je otevřena diskusi, ovšem v současné době, kdy provozovatelé televizního vysílání s poměrně značným zpožděním teprve začínají naplňovat předmětnou zákonnou povinnost, považuje za žádoucí setrvat na dosavadním výkladu zákona (zpřístupňovat pořady u každého celoplošného programu jednotlivě).

III. Ministerstvo kultury ČR

Ministerstvo kultury ČR prostřednictvím Mgr. Artuše Rejenta, ředitele Odboru médií a audiovize, uvedlo, že platné znění § 32 odst. 2 zákona č.j. 231/2001 Sb., není formulováno natolik precizně, aby bylo bez dalšího zřejmé, zda se podíl zpřístupněných pořadů má počítat pouze v rámci daného programu nebo ze všech pořadů, které konkrétní vysílatel vysílá (tj. pořadů vysílaných na všech programech vysílatele).

Při určení výkladu zákona je třeba vycházet z definice provozovatele televizního vysílání uvedené v § 2 odst. 1 písm. g) zákona. Toto ustanovení definuje, že provozovatelem televizního vysílání je osoba, která sestavuje program, a pod obrazovým označením, jež program a služby přímo související s programem nezaměnitelně identifikuje, tento program a služby přímo související s programem šíří nebo nechává šířit.

Ze znění zákona je tedy patrné, že **provozovatele televizního vysílání zákon vždy váže k jednomu konkrétnímu programu, který takový provozovatel sestavuje a šíří ho pod obrazovým označením, které nezaměnitelně identifikuje daný program.**

Na výše uvedené navazuje zákonem koncipovaná konstrukce udělování licencí k provozování televizního vysílání. Licence, jako oprávnění k provozování televizního vysílání, je vždy udělována jako výsledek správního řízení, které je vedeno o konkrétním programu. Jak žádost o licenci, tak znění licence samotné, je vztaheno vždy ke konkrétnímu programu. Z toho plyne, že pokud žadatel žádá o udělení licence k provozování televizního vysílání na konkrétní program, musí počítat s tím, že v rámci tohoto konkrétního programu bude splňovat všechny povinnosti, které zákon pro provozovatele televizního vysílání stanoví.

Stejně tak licence k provozování televizního vysílání je vždy vázána na konkrétní program, a je udělována podle zákona, jehož všechna relevantní ustanovení musí provozovatel vysílání, kterému je licence udělována, dodržovat. Na věci nic nemění, pokud konkrétní právnická nebo fyzická osoba provozuje více než jeden televizní program. Na každý takový program jí je udělena samostatná licence podle zákona, a na každém takovém programu je tento provozovatel povinen splňovat všechny povinnosti, které zákon ve vztahu k obsahu televizního programu stanoví.

Rada posoudila názory organizací zastupujících zájmy osob se zrakovým a sluchovým postižením a rovněž stanovisko Ministerstva kultury ČR a rozhodla se setrvat na dosavadním výkladu zákona, tj. Rada bude i nadále vyhodnocovat naplňování uvedené povinnosti na každém jednotlivém programu provozovatele televizního vysílání.

O tomto svém postoji následně informovala provozovatele vysílání (dopisy ze dne 23. září 2013):

- CET 21 spol. s r.o.
- FTV Prima, spol. s r.o.
- ČESKÁ TELEVIZE
- Barrandov Televizní Studio a.s.
- TP Pohoda s.r.o.

Dne 16. ledna 2014 Rada obdržela Sdělení Asociace televizních organizací (ATO), označené jako Stanovisko ATO k naplňování § 32 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., o vysílání.

Jeho prostřednictvím provozovatelé vysílání sdružení v ATO vyjádřili názor, že **pro výklad předmětného ustanovení je rozhodující účel této zákonné povinnosti** uložené provozovatelům vysílání **a její vymezení s ohledem na další ustanovení zákona o vysílání**, kterým jsou provozovatelům ukládány povinnosti při vysílání pořadů.

ATO zastává stanovisko, že pokud zákonodárce chtěl provozovatelům, kteří vysílají více televizních programů, uložit uvedené povinnosti pro každý jejich jednotlivý vysílaný program, výslovně by to v zákoně formuloval, jako u ostatních zákonných povinností provozovatelů (např. v § 32 odst. 1, 3 a 4 jsou důsledně rozlišovány povinnosti provozovatelů vztahující se k pořadům a zvláště programům).

ATO zastává stanovisko, že je na každém provozovateli, jakým způsobem naplní svoji zákonnou povinnost, zda bude vykazovat plnění této povinnosti pro každý vysílaný program zvláště nebo v rámci všech vysílaných pořadů na všech jím vysílaných programech.

ATO uvádí, že tato flexibilita je i v zájmu sluchově a zdravotně postižených občanů, neboť charakter některých specializovaných programů (např. sportovních) nevyžaduje v míře stanovené zákonem (např. 70% vysílaných pořadů u provozovatele ze zákona) pořady opatřovat titulky pro sluchově postižené. Ti mohou velmi dobře vnímat zrakem průběh sportovních přenosů a záznamů.

Obdobně pro zrakově postižené je bez dalšího vnímatelný zpravodajský program, kde je výrazná převaha mluveného slova.

Pokud budou provozovatelé nuceni své povinnosti dodržovat na každém jejich vysílaném programu, bez ohledu na jeho charakter pro možnost jeho vnímání konkrétní skupinou občanů, nebudou pak (i z finančních důvodů) právě u relevantních pořadů z hlediska možnosti jejich zpřístupnění občanům se sluchovým a zrakovým postižením zákonné minimální limity navyšovat, aby dosáhli celkového průměru pro všechny jimi vysílané pořady na všech programech.

Podle informací a průzkumů, které mají k dispozici členové ATO, mají sluchově a zrakově postižení občané zájem především o dramatické pořady.

Jak je zřejmé, provozovatelé vysílání, reprezentovaní společnostmi ATO, ignorují jednoznačně vyjádřený názor ASNEP, SONS ČR, Ministerstva kultury ČR i Rady pro rozhlasové a televizní vysílání.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání si Vás proto v této souvislosti dovoluje informovat, že bude i nadále vycházet z dosavadního výkladu příslušného zákonného ustanovení, nicméně ideálním řešením dané situace by byla změna zákona, která by zajistila, že výklad povinností při zpřístupňování vysílání osobám se sluchovým a zrakovým postižením bude jednoznačný.

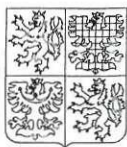
Rada v minulosti již opakovaně upozorňovala, že zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, má povinnosti související se zpřístupňováním vysílání formulovány vágně a nekoncepčně, v důsledku čehož je značně ztížena možnost kontroly a vymahatelnosti daných povinností.

S pozdravem

V Praze dne: 24.2.2014

JUDr. Kateřina Kalistová
předsedkyně Rady

pro rozhlasové a televizní vysílání

POSLANECKÁ SNĚMOVNA
VOLEBNÍ VÝBOR

PhDr. Martin K O M Á R E K
předseda
Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

Praha, 19. března 2014
Čj.: VOV/17/14-P

ÚŘAD RADY		3
pro rozhlasové a televizní vysílání		
DOŠLO DNE:	26 -03- 2014	
Číslo jednací:	2391	
Počet listů:	/	Počet příloh: /
Počet listů příloh:	/	
Druh příloh:	/	

Vážená paní doktoro,

děkuji Vám za upozornění ve věci výkladu zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

Danou problematiku budu diskutovat se zástupci ASNEP – Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel a SONS ČR – Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR. O výsledku jednání budu informovat své kolegy v rámci jednání volebního výboru.

S pozdravem a přáním příjemných dnů

Vážená paní
JUDr. Kateřina Kalistová
Škrétova 44/6

120 00 P r a h a 2